

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાતની ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ ખાતે

આર/ક્રિમિનલ મિસેલેનિયસ એપ્લિકેશન નંબર ૨૩૭૨/૨૦૧૯

મંજૂરી અને સહી માટે :

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી ગીતા ગોપી

=====

|   |                                                                                                                           |  |
|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| ૧ | શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?                                                  |  |
| ૨ | પત્રકાર રીફર કરવામાં આવે કે નહીં?                                                                                         |  |
| ૩ | શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?                                                                 |  |
| ૪ | શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે? |  |

=====

રાસબિહારી બાપના ના પુત્ર મયંક રાસબિહારી બાપના

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય

=====

ઉપસ્થિતિ

અરજદાર (ઓ) નંબર ૧,૨,૩ માટે સિંધી અને કંપની (૨૭૨૫) માટે શ્રી મિહીર  
ઠાકોર, વરિષ્ઠ વકીલ

સામાવાળા (ઓ) નંબર ૨ માટે શ્રી પી. પી. મજમુદાર (૫૨૮૪)

સામાવાળા (ઓ) નંબર ૨ માટે શ્રી વિપુલ બી. સુન્દેશા (૬૬૮૯)

સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ માટે સુશ્રી મોનાલી ભટ્ટ, એપીપી

=====

**કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી ગીતા ગોપી**

**તારીખ:૨૪/૦૯/૨૦૨૧**

**સીએવી જજમેન્ટ**

૧. રૂલ. મૌનાલી ભટ્ટ, વિદ્વાન એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર અને શ્રી વિપુલ  
બી. સુન્દેશાલ, વિદ્વાન વકીલ સંબંધિત પક્ષકારો વતી રૂલની નોટિસની સેવા  
સ્વીકારે છે.

૨. આ અરજી અત્રેના અરજદારો સામે ઇ.પી.કો. ની કલમ ૪૦૬, ૪૨૦ અને  
૧૧૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે સેટેલાઈટ પોલીસ સ્ટેશન, જી.: અમદાવાદ  
સિટી ખાતે નોંધાયેલી ફર્સ્ટ ઇન્ફોર્મેશન રિપોર્ટ નં. ૧/૯/૨૦૧૯, તારીખ  
૨૯.૦૧.૨૦૧૯ વાળી ફરિયાદને રદ કરવા માટે સીઆરપીસી ની કલમ ૪૮૨  
હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી છે.

૩. હાલની અરજીની વિચારણા માટે સુસંગત એવી કેટલીક હકીકતો નીચે મુજબ  
દર્શાવવામાં આવી છે:

૩.૧ અરજદાર નં. ૧ અને ૨ ઇન્ડસ્ટ્રી બેંક લિમિટેડના (ટૂંકમાં, આ પછી જેને 'બેંક' તરીકે સંબોધવામાં આવશે) કર્મચારીઓ છે અને અરજદાર નં. ૩ બેંકના ભૂતપૂર્વ કર્મચારી છે, જેમણે ૦૬.૦૩.૨૦૧૭ થી બેંક છોડી દીધી હતી.

૩.૨ ગેલપ્સ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર લિમિટેડ નામની એક કંપની (ટૂંકમાં 'ગેલપ્સ'), જેમાં સામાવાળા નં. ૨ – મૂળ ફરિયાદી ડિરેક્ટર હોય તેમ જણાય છે, તેઓ વેસ્ટાસ વિન્ડ ટેકનોલોજી ઇન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (ટૂંકમાં આ પછી જેને 'વેસ્ટાસ' તરીકે સંબોધવામાં આવશે) નામના એક પક્ષકાર સાથે ડેવલપમેન્ટ એગ્રીમેન્ટમાં પ્રવેશવાના કારણે બેંક ગેરંટીની સુવિધા પૂરી પાડવાની વિનંતી સાથે બેંકનો સંપર્ક કર્યો હતો અને સૂચિત કરાર મુજબ ગેલપ્સે વેસ્ટાસની તરફેણમાં એડવાન્સ બેંક ગેરંટી તેમજ પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી રજૂ કરવી જરૂરી હતી.

૩.૩ તારીખ ૨૧.૧૨.૨૦૧૫ ના રોજ, બેંકે ગેલપ્સની તરફેણમાં એક સુવિધા મંજૂર કરી હતી. સદર સુવિધા હેઠળ, ૧૨ મહિનાના સમયગાળા માટે, ગેલપ્સ રૂ. ૪૪ કરોડની કુલ મંજૂર મર્યાદા સુધીની બેંક ગેરંટી મેળવવા માટે હકદાર હતું. સદર સુવિધામાં (i) ગેલપ્સ ૧૮ મહિના સુધીની મુદત માટે રૂ. ૨૨.૮૮ કરોડ સુધીની એડવાન્સ બેંક ગેરંટી મેળવવા માટે હકદાર હતું અને (ii) ૩૦ મહિનાની મુદત માટે રૂ. ૨૧.૧૨ કરોડ સુધીની પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી મેળવવા માટે હકદાર હતું. સદર સુવિધાનો લાભ લેવા માટે, ગેલપ્સે બેંક પાસે રૂ. ૪૪ કરોડની ફિક્સ

ડિપોઝિટ કરવી જરૂરી હતી અને કમિટમેન્ટ ફી તરીકે બેંક દ્વારા કંપની પાસેથી રૂ. ૪૬ લાખ ચાર્જ કરવાના હતા. બેંકે વધુમાં સંકેત આપ્યો હતો કે બેંક ગેરંટી જારી કરવા પર ગેલપ્સ દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર બેંક ગેરંટી કમિશનને સુવિધા મંજૂર કરવા માટે ગેલપ્સ દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલી કમિટમેન્ટ ફીમાં એડજસ્ટ કરવામાં આવશે અને તેની વિગતો તારીખ ૩૦.૧૨.૨૦૧૫ ના બેંકના પત્રમાં દર્શાવવામાં આવી હતી.

૩.૪ તારીખ ૩૦.૧૨.૨૦૧૫ ના સદર પત્રમાં, એવું નિર્દેશિત કરવામાં આવ્યું હતું કે એક વર્ષના સમયગાળા માટે રૂ. ૨૨.૪૯ કરોડની એડવાન્સ બેંક ગેરંટી માટે બેંક ગેરંટી કમિશન રૂ. ૧૬ લાખ હતું અને એક વર્ષના સમયગાળા માટે રૂ. ૨૦.૭૬ કરોડની પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી માટે બેંક ગેરંટી કમિશન રૂ. ૧૫ લાખ હતું, અને બે વર્ષના સમયગાળા માટે રૂ. ૩૦ લાખ હતું.

૩.૫ ગેલપ્સની વિનંતીને અનુસરીને, બેંકે વેસ્ટાસની તરફેણમાં બે બેંક ગેરંટી જારી કરી હતી, જે બેંક ગેરંટી નં. ઓજીટી૦૦૦૯૧૬૦૦૦૧૫૪૧ તારીખ ૧૩.૦૧.૨૦૧૬ વાળી રૂ. ૨૨,૪૫,૧૦,૦૦૦/- માટેની હતી, જે ૧૪.૦૨.૨૦૧૭ ની કલેમ એક્સપાયરી તારીખ સાથે ૧૫.૦૧.૨૦૧૭ સુધી અમલમાં રહેવાની હતી; અને બેંક ગેરંટી નં. ઓજીટી૦૦૦૯૧૬૦૦૦૧૫૩૬ તારીખ ૧૩.૦૧.૨૦૧૬ વાળી રૂ. ૨૦,૭૨,૪૦,૦૦૦/- માટેની હતી, જે ૨૯.૦૩.૨૦૧૭ ની કલેમ એક્સપાયરી તારીખ સાથે ૨૮.૦૨.૨૦૧૭ સુધી

અમલમાં રહેવાની હતી. એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે, ઉપરોક્ત બેંક ગેરંટી અનુક્રમે ૧૫.૦૧.૨૦૧૭ અને ૨૮.૦૨.૨૦૧૭ ના રોજ મુદતપૂરી (એક્સપાયર) થઈ ગઈ હતી. તારીખ ૦૧.૦૩.૨૦૧૭ ના રોજ, બેંકે ગેલપ્સને ઇમેઇલ મોકલીને મુદતપૂરી થયેલી બેંક ગેરંટી રદ કરવા માટે જરૂરી દસ્તાવેજોની વિનંતી કરી હતી.

૩.૬ અરજદારોના જણાવ્યા અનુસાર, રૂ. ૨૦,૭૨,૪૦,૦૦૦/- ની ઉપરોક્ત પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટીની શરતો મુજબ, કલેમ એક્સપાયરી તારીખ ૨૮.૦૩.૨૦૧૭ ના રોજ આવી હતી. તારીખ ૩૦.૦૩.૨૦૧૭ ના રોજ, બેંકે વેસ્ટાસને કલેમ પીરિયડ સમાપ્ત થવા અંગે અને સદર ગેરંટી હેઠળ બેંક તેની જવાબદારીઓમાંથી સંપૂર્ણપણે મુક્ત થઈ ગઈ હોવાની હકીકત વિશે જાણ કરતો પત્ર લખ્યો હતો. તે જ સમયે, ૩૦.૦૩.૨૦૧૭ ના રોજ, બેંકે ગેલપ્સને પણ એક પત્ર જારી કરીને જાણ કરી હતી કે ઉપરોક્ત પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટીની વૈધતા અને કલેમ પીરિયડ સમાપ્ત થઈ ગયો છે અને લાભાર્થી તરફથી કોઈ દાવા મળ્યા નથી તથા ગેલપ્સને મૂળ બેંક ગેરંટી પરત મેળવવા માટે વેસ્ટાસ સાથે ફોલો-અપ કરવા વિનંતી કરી હતી. બેંકે તારીખ ૦૮.૦૭.૨૦૧૭ ના પત્રો દ્વારા વેસ્ટાસને સ્મરણપત્રો (રિમાઇન્ડર્સ) પણ જારી કર્યા હતા, જો કે, વેસ્ટાસ તરફથી કોઈ પ્રત્યુત્તર મળ્યો ન હતો.

૩.૭ અરજદારો દલીલ કરે છે કે સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૭ ના મહિનામાં, ગેલપ્સે બેંકનો સંપર્ક કર્યો અને જણાવ્યું કે તે એવી છાપ હેઠળ હતું કે પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી

આપમેળે નવીનીકૃત (રીન્યુ) થઈ જશે. જવાબમાં, બેંકે સ્પષ્ટ કર્યું કે બેંક ગેરંટીના આપમેળે નવીનીકરણ સંબંધિત કોઈ કરાર ન હતો. વધુમાં, તારીખ ૦૮.૦૯.૨૦૧૭ ના ઇમેઇલ દ્વારા, ગેલપ્સને ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે તારીખ ૨૧.૧૨.૨૦૧૫ ના પત્ર દ્વારા મંજૂર કરાયેલી સુવિધા એક વર્ષના સમયગાળા માટે માન્ય હતી, અને તે મુદતપૂરી થઈ ગઈ હોવાથી ડિસેમ્બર ૨૦૧૬ થી નવીનીકરણ માટે પેન્ડિંગ હતી.

૩.૮ બેંકને તારીખ ૨૧.૦૯.૨૦૧૭ ના ઇમેઇલ દ્વારા, ગેલપ્સે દાવો કર્યો હતો કે પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી મુદતપૂરી થઈ ગઈ હોવાથી, કોઈ પણ સૂચના વિના બીજા વર્ષ માટે નવીનીકૃત કરવાની હતી, અને ગેલપ્સને તે માટે કોઈ નવીનીકરણ દસ્તાવેજ મળ્યો ન હતો. તે મળતાં જ, બેંકે તુરંત ગેલપ્સનો સંપર્ક કર્યો, અને પુનરાવર્તન કર્યું કે બેંક ગેરંટીના આપમેળે નવીનીકરણ માટે કોઈ કરાર ન હતો. બેંકે ગેલપ્સને તારીખ ૨૧.૦૯.૨૦૧૭ નો ઇમેઇલ મોકલ્યો અને સુવિધાના નવીનીકરણ માટે જરૂરી દસ્તાવેજો માટે વિનંતી કરી.

૩.૯ તારીખ ૦૨.૧૦.૨૦૧૭ ના રોજ, ગેલપ્સે બેંકને બીજો ઇમેઇલ મોકલ્યો કે તેઓ આ બાબતે પરત સંચાર કરી રહ્યા છે. તારીખ ૦૨.૧૦.૨૦૧૭ ના સદર ઇમેઇલના જવાબમાં, બેંકે તારીખ ૦૩.૧૦.૨૦૧૭ નો ઇમેઇલ મોકલ્યો અને બેંક ગેરંટીની મુદત પૂરી થવા સંબંધિત બેંક દ્વારા જારી કરાયેલા તમામ સ્મરણપત્રો તેમજ બેંક દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવેલા ચાર્જિસની વિગતો પૂરી પાડી.

ત્યારપછી, તારીખ ૦૪.૧૦.૨૦૧૭ ના ઇમેઇલ દ્વારા, બેંકે આ બાબત સંબંધિત ટેલિફોનિક/વ્યક્તિગત ચર્ચાનો સંદર્ભ આપ્યો અને નવી બેંક ગેરંટી જારી કરવા માટે ગેલપ્સ દ્વારા સંબોધિત કરવા જરૂરી વિનંતી પત્રનો નમૂનો મોકલ્યો.

૩.૧૦. અમુક અન્ય સંચાર પછી, ગેલપ્સે પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટીના બીજા વર્ષ માટે બેંક ગેરંટી કમિશન પેટે બેંક દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવેલી રકમનું રિફંડ મેળવવા માટે તારીખ ૧૩.૧૨.૨૦૧૭ ના રોજ બેંકને એક પત્ર સંબોધિત કર્યો. ત્યારપછી, બેંકને સેટેલાઇટ પોલીસ સ્ટેશન તરફથી તારીખ ૨૫.૦૪.૨૦૧૮ ની નોટિસ મળી જેમાં હાલના અરજદારો સહિત તેના અધિકારીઓને ગેલપ્સ દ્વારા દાખલ કરાયેલી અરજીના સંદર્ભમાં બે દિવસમાં હાજર રહેવા અને જવાબ આપવા જણાવવામાં આવ્યું હતું. અરજદાર નં. ૧ અને ૨ સેટેલાઇટ પોલીસ સ્ટેશન સમક્ષ હાજર થયા અને પોતાના નિવેદનો નોંધાવ્યા.

૩.૧૧ ત્યારપછી, બેંકે ગેલપ્સનો સંપર્ક કર્યો અને ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ મારફતે રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦/- ની ચૂકવણીની ઓફર કરી; જો કે તે ગેલપ્સ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી ન હતી અને બેંકને પરત કરવામાં આવી હતી. ત્યારપછી, તારીખ ૧૮.૦૬.૨૦૧૮ ના રોજ, ગેલપ્સ દ્વારા એક લીગલ નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી જેમાં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે બેંકે બીજા વર્ષ માટે પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટીનું નવીનીકરણ કર્યું નથી, તે માટે બેંક ગેરંટી કમિશન વસૂલ્યું હોવા છતાં, જેના પરિણામે ગેલપ્સને વ્યાપારિક નુકસાન થયું હતું અને

૩. ૪૬ લાખ તથા સર્વિસ ટેક્સ અને ૩૦.૧૨.૨૦૧૫ થી ચૂકવણીની તારીખ સુધી ૧૮% ના દરે વ્યાજની પુનઃચૂકવણીનો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો. તેણે વ્યાપારિક ભુક્ષાન પેટે રૂ. ૫૦,૦૦,૦૦,૦૦૦/- ની રકમનો દાવો પણ કર્યો હતો.

૩.૧૨ સદર લીગલ નોટિસના જવાબમાં, બેંકે તારીખ ૦૯.૦૭.૨૦૧૮ ના પત્ર દ્વારા જવાબ આપ્યો કે રૂ. ૪૬ લાખની રકમ કમિટમેન્ટ ફી પેટે વસૂલવામાં આવી હતી, જે નોન-રિફંડેબલ હતી, અને બેંક ગેરંટી કમિશનને કમિટમેન્ટ ફી સામે એડજસ્ટ કરવાનું હતું. અરજદાર નં. ૩ ને ૦૨.૦૨.૨૦૧૯ ના રોજ સેટેલાઈટ પોલીસ સ્ટેશનમાંથી એક ફોન કોલ મળ્યો જેમાં આક્ષેપિત એફ.આઈ.આર. વિશે જાણ કરવામાં આવી. તેમણે પોતાનું નિવેદન નોંધાવવા માટે ૦૫.૦૨.૨૦૧૯ ના રોજ પોલીસ સ્ટેશનની મુલાકાત લીધી હતી. તારીખ ૦૫.૦૨.૨૦૧૯ ના રોજ, બેંકને સેટેલાઈટ પોલીસ સ્ટેશન તરફથી એક અલગ નોટિસ પણ મળી હતી, જેમાં બેંકને આ બાબત સંબંધિત તમામ સુસંગત દસ્તાવેજો રજૂ કરવા જણાવવામાં આવ્યું હતું.

૪. શ્રી મિહિર ઠાકોર, વિદ્વાન સિનિયર વકીલ, સબમિટ કરે છે કે હાલની એફ.આઈ.આર. ફરિયાદી દ્વારા હાલના અરજદારોને હેરાન કરવા અને અપમાનિત કરવાના હેતુથી નોંધાવવામાં આવી છે. તેઓ સબમિટ કરે છે કે આક્ષેપિત

એફ.આઈ.આર. ના વાંચન માત્રથી જ, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે તે અરજદારો દ્વારા આચરવામાં આવ્યા હોવાનું આક્ષેપિત ગુનાઓ આચર્યાનું પ્રગટ કરતી નથી.

૪.૧. શ્રી ઠાકોર, સિનિયર એડવોકેટે સબમિટ કર્યું કે, વાટાઘાટો હેઠળની શરતો અને નિયમો ગેલપ્સ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યા હતા. શરૂઆતમાં ગેલપ્સે એક વર્ષ વત્તા એક મહિનાના કલેમ પીરિયડની મુદત ધરાવતી એડવાન્સ બેંક ગેરંટી અને એક મહિનાના કલેમ પીરિયડ સાથે બે વર્ષની મુદત ધરાવતી પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી જારી કરવા માટે વિનંતી કરી હતી અને તે સંજોગોમાં બેંકે તારીખ ૩૦.૧૨.૨૦૧૫ ના ઇમેઇલ દ્વારા ગેલપ્સને જાણ કરી હતી કે, અનુક્રમે એક અને બે વર્ષના સમયગાળા માટે આવી બેંક ગેરંટી જારી કરવા પર ચૂકવવાપાત્ર બેંક ગેરંટી કમિશન ૪૬ લાખ થશે અને આવું બેંક ગેરંટી કમિશન ગેલપ્સ દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર રૂ. ૪૬ લાખના કમિટમેન્ટ ચાર્જિસમાં એડજસ્ટ કરવાનું હતું અને તે દ્વારા ગેલપ્સ દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર કુલ રકમ રૂ. ૪૮ લાખ હતી જેમાં રૂ. ૬.૬૭ લાખના સર્વિસ ટેક્સનો સમાવેશ થતો હતો અને તે દ્વારા બેંકે ગેલપ્સની વિનંતી મુજબ બેંક ગેરંટી જારી કરવાની પ્રક્રિયા શરૂ કરી હતી, જે તારીખ ૦૪.૦૧.૨૦૧૬ ના ઇમેઇલમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે.

૪.૨ શ્રી મિહિર ઠાકોર, વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટે સબમિટ કર્યું કે, બેંકે ગેલપ્સની વિનંતી મુજબ વેસ્ટાસની તરફેણમાં બેંક ગેરંટી જારી કરી છે. બેંક ગેરંટી ૧૫.૦૧.૨૦૧૭ અને ૨૮.૦૨.૨૦૧૭ ના રોજ મુદતપૂરી થઈ ગઈ હતી અને તેથી

૦૮.૦૩.૨૦૧૭ ના રોજ, બેંકે ગેલપ્સને ઇમેઇલ મોકલીને મુદતપૂરી થયેલી બેંક ગેરંટી રદ કરવા માટે જરૂરી દસ્તાવેજોની વિનંતી કરી હતી. તેઓ સબમિટ કરે છે કે રૂ. ૨૦,૭૨,૪૦,૦૦૦/- ની પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી મુજબ, કલેમ એક્સપાયરી તારીખ ૨૮.૦૩.૨૦૧૭ હતી અને ત્યારપછી, ૩૦.૦૩.૨૦૧૭ ના રોજ, બેંકે વેસ્ટાસને કલેમ પીરિયડ સમાપ્ત થવા અંગે જાણ કરતો પત્ર લખ્યો હતો, અને જણાવ્યું હતું કે બેંક સદર ગેરંટી હેઠળ તેની જવાબદારીઓમાંથી સંપૂર્ણપણે મુક્ત થઈ ગઈ છે અને તે જ દિવસે ગેલપ્સને પણ એક અલગ પત્ર સંબોધિત કરીને જાણ કરવામાં આવી હતી કે પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટીની વૈધતા અને કલેમ પીરિયડ સમાપ્ત થઈ ગયો છે અને કલેમ પીરિયડમાં લાભાર્થી તરફથી કોઈ દાવો મળ્યો નથી.

૪.૩ અરજીમાં ઉઠાવવામાં આવેલી રજૂઆતો અને દલીલોને સમર્થન આપવા માટે રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલા દસ્તાવેજોનો સંદર્ભ આપતા, શ્રી ઠાકોર, સિનિયર એડવોકેટ, ગેલપ્સના તારીખ ૧૧.૦૧.૨૦૧૬ ના પત્ર પર ખાસ ભાર મૂક્યો હતો, જેમાં રૂ. ૨૦,૭૨,૪૦,૦૦૦/- ની લાભાર્થી રકમ માટે બેંક ગેરંટી માટે વિનંતી કરવામાં આવી હતી અને સબમિટ કર્યું હતું કે તેમાં જ વૈધતા તારીખ ૨૮.૦૨.૨૦૧૭ છે અને કલેમ પીરિયડ ૨૮.૦૩.૨૦૧૭ તરીકે નોંધાયેલ છે, અને પત્ર દ્વારા, ગેલપ્સે બેંક ગેરંટી કમિશન અને અન્ય ચાર્જિસ પેટે તેમના એકાઉન્ટ નં. ૨૦૧૦૦૦૨૯૦૩૪૯ ને ઉધાર (ડેબિટ) કરવા માટે બેંકને અધિકૃત કરી હતી. જો ગેરંટી સંપૂર્ણપણે મુક્ત ન થાય ત્યાં સુધી નવીનીકૃત /

લંબાવવામાં આવે તો તેઓ કમિશન અને અન્ય ચાર્જિસ ચૂકવવાની બાંહેધરી પછા આપી હતી.

૪.૪ શ્રી ઠાકોરે સબમિટ કર્યું કે ૧૩.૦૧.૨૦૧૬ ના રોજ, ગેલપ્સ અને વેસ્ટાસ સાથેની પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી નં. ઓજીટી૦૦૦૯૧૬૦૦૦૧૫૩૬ એક્ઝિક્યુટ કરવામાં આવી હતી. તેમણે જણાવ્યું કે શરતો અને નિયમો ખાસ રીતે નક્કી કરવામાં આવ્યા હતા કે ગેરંટી તેના જારી કરવાની તારીખથી અમલમાં આવવાની હતી અને ૨૮.૦૨.૨૦૧૭ સુધી અમલમાં અને અસરકારક રહેવાની હતી, જે એક્સપાયરી તારીખ છે અને ૩૦ દિવસ પછીની કલેમ એક્સપાયરી તારીખ ૨૮.૦૩.૨૦૧૭ તરીકે નોંધાયેલ છે. તેમણે જણાવ્યું કે એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે આ બેંક ગેરંટી માલિક દ્વારા તેમના દાવાઓ અથવા માંગણીઓ માટે રૂ. ૨૦,૭૨,૪૦,૦૦૦/- ની કુલ મર્યાદા સુધી ગમે તેટલી વાર અમલમાં મૂકી શકાય છે જ્યાં સુધી તે અમલમાં રહે.

૪.૫ શ્રી ઠાકોરે શરત નં. ૧૩ પછીના આખરી પેરાનો પછા સંદર્ભ આપ્યો, જે આ પ્રમાણે વંચાય છે:

*“અહીં ઉપર દર્શાવેલ કોઈપણ બાબત હોવા છતાં:*

➤ આ બેંક ગેરંટી હેઠળ અમારી જવાબદારી INR ૨૦,૭૨,૪૦,૦૦૦/- (રૂપિયા વીસ કરોડ બોતેર લાખ ચાલીસ હજાર માત્ર) થી વધશે નહીં;

➤ આ બેંક ગેરંટી ૨૮.૦૨.૨૦૧૭ સુધી માન્ય રહેશે અને;

➤ જો તમે ૨૮.૦૩.૨૦૧૭ ના રોજ અથવા તે પહેલાં અમારી સમક્ષ લેખિત દાવો અથવા માંગ રજૂ કરો તો જ અમે આ બેંક ગેરંટી હેઠળ ગેરંટી આપેલી રકમ અથવા તેનો કોઈપણ ભાગ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છીએ.

➤ આ ગેરંટી હેઠળના તમારા તમામ હકો જપ્ત કરવામાં આવશે અને મૂળ બેંક ગેરંટી અમને પરત કરવામાં ન આવી હોય તો પણ તા. ૨૮.૦૩.૨૦૧૭ થી અમે તમામ જવાબદારીઓમાંથી મુક્ત અને ડિસ્ચાર્જ થઈ જઈશું.”

૪.૬ શ્રી મિહિર ઠાકોર, વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મુદતપૂરી થયેલી બી.જી. ૨૬ કરવા માટે અને મૂળ બી.જી., કેન્સલેશન રિકવેસ્ટ લેટર તથા લાભાર્થી તરફથી

ડિસચાર્જ લેટરની વ્યવસ્થા કરવા માટે કંપનીને જાણ કરી હોવા અંગેના તારીખ ૦૧.૦૩.૨૦૧૭ ના ઇમેઇલનો વધુમાં સંદર્ભ આપ્યો હતો. તેમણે જણાવ્યું હતું કે બેંકે તારીખ ૩૦.૦૩.૨૦૧૭ ના રોજ ગેરંટી નં. ઓજીટી૦૦૦૯૧૬૦૦૦૧૫૩૬ ના સંબંધમાં વેસ્ટાસને જાણ કરી હતી કે ગેરંટીની વૈધતા ૨૮.૦૨.૨૦૧૭ ના રોજ સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી અને કલેમ પીરિયડ ૨૮.૦૩.૨૦૧૭ ના રોજ સમાપ્ત થઈ ગયો હતો. બેંક દ્વારા વેસ્ટાસને એ પણ જાણ કરવામાં આવી હતી કે સમયગાળો સમાપ્ત થાય ત્યાં સુધી સદર ગેરંટી હેઠળ બેંકને કોઈ દાવો મળ્યો નથી અને વેસ્ટાસને જાણ કરી હતી કે બેંક સમક્ષ કોઈ દાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હોવાથી, બેંક સદર ગેરંટી હેઠળની તેની જવાબદારીમાંથી સંપૂર્ણપણે મુક્ત થઈ ગઈ છે અને તેથી તેઓને વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે ઉપરોક્ત ગેરંટી હેઠળ હવે પછીના કોઈ દાવા ધ્યાને લેવામાં આવશે નહીં.

૪.૭ શ્રી ઠાકોરે જણાવ્યું હતું કે પૂરી પાડવામાં આવેલી સુવિધાઓ માંગણી પર પરત ચૂકવવાપાત્ર અને નિશ્ચિત કરવાપાત્ર હતી અને મંજૂરીના મહિનાથી એક વર્ષના સમયગાળા માટે ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવી હતી. સુવિધાઓ ૧૨ મહિનાની અંતિમ તારીખે સમાપ્ત થવાની હતી. શ્રી મિહિર, સિનિયર એડવોકેટે જણાવ્યું હતું કે તારીખ ૦૮.૦૯.૨૦૧૭ ના રોજ, સામાવાળાને જાણ કરવામાં આવી હતી કે બેંક તેના એકમાત્ર વિવેકાધિકારથી એક વર્ષના સમયગાળા પછીના સમયગાળા માટે સુવિધાઓ ચાલુ રાખવાનું / નવીનીકૃત કરવાનું પસંદ કરી શકે છે. કંપનીને જાણ હતી કે બેંક મંજૂરીના સમયગાળા પછી સુવિધાઓ નવીનીકૃત

કરવા માટે તૈયાર છે. શ્રી મિહિરે જણાવ્યું હતું કે તારીખ ૨૧.૧૦.૨૦૧૭ ના રોજ, કંપનીએ પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી નં. ઓજીટી૦૦૦૯૧૬૦૦૦૧૫૩૬ ના બીજા વર્ષના સમયગાળાની કન્ફર્મેશન સંબંધિત સંચારનો પ્રત્યુત્તર આપ્યો હતો અને બેંકે નવીનીકરણની વિનંતી માટે ઇમેઇલ દ્વારા ફોર્મેટ મોકલ્યું હતું.

૪.૮ શ્રી ઠાકોર, સિનિયર એડવોકેટે વધુમાં સબમિટ કર્યું કે વિવાદ તારીખ ૨૩.૦૯.૨૦૧૭ ના રોજ કંપની દ્વારા બેંકને મોકલવામાં આવેલા ઇમેઇલ સંચારના સંબંધમાં ઉદ્ભવ્યો હતો, જ્યાં કંપનીએ સૌથી પહેલી વાર “ઓટો રીન્યુઅલ” વાક્યપ્રયોગનો ઉપયોગ કર્યો હતો અને કંપનીના જણાવ્યા અનુસાર તારીખ ૧૩.૦૧.૨૦૧૬ ની પી.બી.જી. નં. ઓજીટી૦૦૦૯૧૬૦૦૦૧૫૩૬ ને ૨૮.૦૨.૨૦૧૮ સુધીના ડિક્લેટ લાયબિલિટી પીરિયડ સુધી માન્ય હોવાનું જણાવવામાં આવ્યું હતું અને જે કંપનીના જણાવ્યા અનુસાર ઓટો રીન્યુઅલ સાથે બે તબક્કામાં જારી કરવાની હતી અને પ્રથમ વર્ષ માટે તે જારી કર્યાની તારીખથી ૨૮.૦૨.૨૦૧૭ સુધી માન્ય રહેશે અને બીજા વર્ષમાં તે ૨૮.૦૨.૨૦૧૮ ના ડિક્લેટ લાયબિલિટી પીરિયડ માટે બેંક દ્વારા ઓટો રીન્યુ કરવામાં આવશે. શ્રી ઠાકોરે સબમિટ કર્યું કે કંપનીએ સૌથી પહેલી વાર, આ પત્ર દ્વારા એવો આક્ષેપ કર્યો હતો કે પ્રથમ વર્ષ પછી સદર પી.બી.જી. ઓટો રીન્યુ કરવામાં આવી ન હતી જેના માટે બેંક દ્વારા તેમની પાસેથી પી.બી.જી. ચાર્જિસ અગાઉથી જ વસૂલવામાં આવ્યા હતા. કંપનીએ આક્ષેપ કર્યો હતો કે બેંક સાથે અસંખ્ય ટેલિફોનિક ફોલો-અપ અને સ્મરણપત્રો પછી, તેમને ન તો પી.બી.જી.

ની કોઈ નવીનીકરણ નકલ મળી કે ન તો બેંક તરફથી કોઈ યોગ્ય પ્રત્યુત્તર મળ્યો.

૪.૯ શ્રી મિહિર ઠાકોર, સિનિયર એડવોકેટ જણાવ્યું હતું કે તારીખ ૨૭.૦૪.૨૦૧૮ ના ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ નં. ૩૯૦૫૭૭ દ્વારા, બેંકે ગેલપ્સને રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦/- ની ચુકવણીની ઓફર કરી હતી, જો કે, તે સ્વીકારવામાં આવી ન હતી અને બેંકને પરત કરવામાં આવી હતી અને ત્યારપછી તારીખ ૩૦.૧૨.૨૦૧૫ ના એગ્રીમેન્ટ/સંચારને અનુસરીને બેંક ગેરંટી પેટેની રકમ તેમજ વિલંબિત ચુકવણીના વ્યાજ પેટેની અન્ય રકમ અને કંપનીને થયું હોવાનું આક્ષેપિત વ્યાપારિક નુકસાન પરત આપવા માટે બેંકને જણાવતો એક લીગલ નોટિસ વકીલ મારફતે કંપની દ્વારા બેંકને જારી કરવામાં આવ્યો હતો. શ્રી ઠાકોરે જણાવ્યું હતું કે ગ્રાહક સુરક્ષા કાયદા હેઠળ કંપની અને બેંક વચ્ચે નવી દિલ્લી ખાતે નેશનલ કન્ઝ્યુમર ડિસ્પ્યુટ્સ રેફ્રેસલ કમિશન સમક્ષ એક ફરિયાદ અગાઉથી જ પેલિંગ છે. શ્રી ઠાકોરે સબમિટ કર્યું કે પોલીસ દ્વારા તપાસની કાર્યવાહી દરમિયાન, અધિકારીઓએ તપાસમાં સહકાર આપ્યો હતો. અમદાવાદના સેટેલાઈટ પોલીસ સ્ટેશનની તારીખ ૦૫.૦૨.૨૦૧૯ ની નોટિસનું બેંકના અધિકારીઓ દ્વારા પાલન કરવામાં આવ્યું હતું. શ્રી ઠાકોરે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે કંપનીનો ગેલપ્સનો તારીખ ૧૩.૧૨.૨૦૧૭ નો પત્ર પોતે જ પ્રગટ કરે છે કે કોઈ પણ છેતરપિંડી કે કોઈ ગુનાહિત વિશ્વાસઘાતનો કેસ ન હતો.

જ.૧૦ શ્રી ઠાકોર, સિનિયર એડવોકેટે જણાવ્યું હતું કે, પી.બી.જી. ના કોઈ ઓટો રીન્યુઅલની શરત ન હતી. બંને પક્ષો તરફથી સંચારના રૂપમાં થયેલા વર્તનથી સદર હકીકત સ્પષ્ટ થાય છે અને આશ્ચર્યજનક રીતે સૌથી પહેલી વાર ૨૩.૦૯.૨૦૧૭ ના રોજ, કંપની ઓટો રીન્યુઅલનો ખ્યાલ લઈને આવી, જ્યારે તે પહેલાં, બેંકે સુવિધાઓ નવીનીકૃત કરવાની દરખાસ્ત કરી હતી. શ્રી ઠાકોરે જણાવ્યું હતું કે હાલના કેસમાં છેતરપિંડીના કોઈ ઘટકો આકર્ષાશે નહીં કારણ કે પત્રવ્યવહાર અને કરારમાંથી સ્પષ્ટ થાય છે કે શરૂઆતથી જ એવો કોઈ ઈરાદો ન હતો. હાલના કેસમાં, વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટે સબમિટ કર્યું કે કોઈ મિલકતની સોંપણી ન હતી; ચાર્જિસ ચૂકવવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ ગુનાહિત વિશ્વાસઘાત તરીકે ગણવા માટે કલમ ૪૨૦ અને ૪૦૬ ના ઘટકોને આકર્ષિત કરે તેવું કંઈપણ સોંપવામાં આવ્યું ન હતું.

જ.૧૧ શ્રી મિહિર ઠાકોરે વધુમાં જણાવ્યું કે આક્ષેપિત એફ.આઈ.આર. માં બેંક વિરુદ્ધ કોઈ ફરિયાદ નથી. ગેલપ્સના તારીખ ૧૧.૦૧.૨૦૧૬ ના પત્રનો સંદર્ભ આપતા, શ્રી ઠાકોરે જણાવ્યું હતું કે નિયમો અને શરતો કંપની ખૂબ જ સારી રીતે જાણતી હતી અને બેંક ગેરંટી જારી કરવાની બાબત રૂ. ૨૦,૭૨,૪૦,૦૦૦/- ની લાભાર્થી રકમ માટે હતી, જે ૨૮.૦૨.૨૦૧૭ સુધી માન્ય હતી અને કલેમ પીરિયડ ૨૯.૦૩.૨૦૧૭ માટેનો હતો, અને ગેલપ્સનો બેંક ગેરંટી જારી કરવા માટેનો સદર વિનંતી પત્ર એ હકીકતને સમર્થન આપે છે કે કંપની સુવિધાઓના નિયમો અને શરતોથી માહિતગાર હતી.

જ.૧૨ તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં, શ્રી મિહિર ઠાકોર, વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટે નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો હતો:

(i) આર.પી. કપૂર વિ. પંજાબ રાજ્ય, એ.આઈ.આર. ૧૯૬૦, સુપ્રીમ કોર્ટ ૮૬૬ માં રિપોર્ટ થયેલ;

(ii) એસ.ડબલ્યુ. પલાનિતકર અને અન્ય વિ. બિહાર રાજ્ય અને અન્ય, (૨૦૦૨) ૧ એસસીસી ૨૪૧ માં રિપોર્ટ થયેલ;

(iii) હૃદય રંજન પ્રસાદ વર્મા અને અન્ય વિ. બિહાર રાજ્ય અને અન્ય, (૨૦૦૦) ૪ એસસીસી ૧૬૮ માં રિપોર્ટ થયેલ.

પ. સામાવાળા નં. ૨ માટેના વિદ્વાન વકીલ શ્રી પી.પી. મજમુદારે એફ.આઈ.આર. ની વિગતોનો સંદર્ભ આપતા જણાવ્યું હતું કે એફ.આઈ.આર. નું વાંચન માત્ર ૪ કલમ ૪૨૦ અને ૪૦૬ હેઠળનો ગુનો બનાવે છે. શ્રી મજમુદારે ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે એફ.આઈ.આર. ને આ પ્રારંભિક તબક્કે રદ કરવી જોઈએ નહીં. બેંકના પ્રતિનિધિઓએ શરૂઆતથી જ ઇરાદાપૂર્વક કંપની સાથે છેતરપિંડી કરી હતી. તેમણે જણાવ્યું હતું કે રેકૉર્ડ પરના દસ્તાવેજો એ હકીકત સ્પષ્ટ કરે છે કે બેંક ગેરંટી ઓટો રીન્યુએબલ હતી. એફ.આઈ.આર. નો વિશિષ્ટ આક્ષેપ ખોટી

રજૂઆતનો છે અને બેંક દ્વારા ગેરકાયદેસર લાભના રૂપમાં બહુ મોટી રકમ ખિસ્સામાં મૂકી દેવામાં આવી છે. તેઓ સબમિટ કરે છે કે કરારભંગ અથવા કન્ઝ્યુમર ફોરમ સમક્ષ બાબત પેવિંગ હોવાને છેતરપિંડીના કેસમાંથી છટકી જવાનો આધાર બનાવી શકાય નહીં. વિદ્વાન વકીલ શ્રી મજમુદારે તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં પ્રીતિ સરાફ અને અન્ય વિ. એન.સી.ટી. દિલ્લી રાજ્ય અને અન્ય, ૨૦૨૧ એસસીસી ઓનલાઇન એસસી ૨૦૬ ના કેસમાં આપેલી ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો.

૫.૧ કિમિનલ અપીલ નં. ૨૫૫/૨૦૧૮ માં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા સૌ. કમલ શિવાજી પોકારણેકર વિ. મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય અને અન્ય ના કેસમાં આપેલા નિર્ણય પર આધાર રાખીને, શ્રી મજમુદારે સબમિટ કર્યું કે ઉપલબ્ધ થઈ શકે તેવા બચાવ, અથવા ટ્રાયલ દરમિયાન સાબિત થતી હકીકતો, જે નિર્દોષ છુટકારા તરફ દોરી શકે છે, તે ફરિયાદને શરૂઆતમાં જ રદ કરવા માટેના આધારો નથી. તેઓ સબમિટ કરે છે કે તે તબક્કે, માત્ર સુસંગત પ્રશ્ન એ છે કે ફરિયાદમાં કરાયેલા આક્ષેપો ગુનાહિત ગુનાના ઘટકો સ્પષ્ટ કરે છે કે કેમ. તેમણે જણાવ્યું હતું કે આવી વ્યાપારિક લેવડદેવડના સંબંધમાં અવારનવાર છેતરપિંડીનો ગુનો આચરવામાં આવે છે. તેઓ સબમિટ કરે છે કે એફ.આઈ.આર. ને પ્રારંભિક તબક્કે રદ કરવી જોઈએ નહીં.

૬. સેટેલાઈટ પોલીસ સ્ટેશનના પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટરના તારીખ ૦૬.૦૮.૨૦૨૧ અને ૨૫.૦૮.૨૦૨૧ ના અહેવાલોનો સંદર્ભ વિદ્વાન એ.પી.પી., કુ. મૌનાલી ભટ્ટ દ્વારા એ સબમિટ કરવા માટે આપવામાં આવ્યો હતો કે તપાસ દરમિયાન એવું જાણવા મળ્યું હતું કે બેંકના અધિકારી, મયંક બાપના, હેડ રિલેશનશિપ મેનેજર અને રીજનલ મેનેજર, દર્શન શાહ વર્ષ ૨૦૧૫ માં ફરિયાદીની ઓફિસે આવ્યા હતા અને બેંક ગેરંટી તથા પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી વિશે વાત કરી હતી અને ફરિયાદીને વિશ્વાસમાં લઈને પ્રથમ વર્ષ માટે બેંક ગેરંટી અને પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી માટે રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦/- નો એડવાન્સ, અને બીજા વર્ષ માટે રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦/-, સર્વિસ ટેક્સ તરીકે રૂ. ૬,૬૭,૦૦૦/- વત્તા કુલ રૂ. ૪૬,૦૦,૦૦૦/- ની રકમ લીધી હતી અને તેની સામે વર્ષ ૨૦૧૫ અને ૨૦૧૬ માટે બેંક ગેરંટી આપવામાં આવી હતી, જ્યારે વર્ષ ૨૦૧૬ માટેની પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી આપવાનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તે માટે કંપનીએ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ બેંકના જવાબદાર અધિકારી, શ્રી મયંક બાપના, તેજસ બિપિનચંદ્ર શાહ અને દર્શન પ્રિયકાંતભાઈ શાહ પાસેથી તેમની બેંક પરફોર્મન્સ ગેરંટીની માંગણી કરી હતી, પરંતુ તેઓએ ઇમેઇલ દ્વારા ગોળ-ગોળ જવાબો અને ખોટી માહિતી આપી હતી અને તે દ્વારા કંપનીને ગેરમાર્ગે દોરી હતી, અને તેની સામે રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦/- ની એડવાન્સ રકમ લીધી હોવા છતાં, પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી આપવા માટે જવાબદાર હોવા છતાં, તે મંજૂર કરવામાં આવી ન હતી અને અધિકારીઓને જાણ કરવામાં આવી હતી, કંપનીને કોઈ સંતોષકારક જવાબ

મળ્યો ન હતો. તેથી, કંપનીને માલૂમ પડ્યું કે તેમના નાણાં પડાવી લેવામાં આવ્યા છે અને તેમની સાથે છેતરપિંડી કરવામાં આવી છે. જો કે, બીજા વર્ષ માટે બેંક ગેરંટીના નાણાં લેવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ કોઈ પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી મંજૂર કરવામાં આવી ન હતી અને આનાથી છેતરપિંડી અને ગુનાહિત વિશ્વાસઘાત દ્વારા નાણાકીય નુકસાન થયું હતું અને તેથી, ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી.

૬.૧ કંપનીએ તારીખ ૨૩.૦૯.૨૦૧૭ ના ઇમેઇલ દ્વારા એવો આક્ષેપ કર્યો હતો કે તેમના વર્તમાન બેંક પ્રતિનિધિઓમાંથી એક તેમની મર્યાદાઓ (લિમીટ્સ) નવીનીકૃત કરાવવા માટે તેમના પર દબાણ કરી રહ્યા હતા અને જો પાલન કરવામાં નિષ્ફળ જાય, તો બી.જી. ૨૬ થઈ જશે અને બેંક લાભાર્થી વેસ્ટાસને તે વિશે જાણ કરશે. કંપની દ્વારા એવું જાણાવવામાં આવ્યું છે કે વાસ્તવમાં સી.સી. લિમિટ નવીનીકૃત કરવાના બદલે પી.બી.જી. ને ઓટો રીન્યુ કરવાની હતી. પત્રમાં વધુમાં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે અગાઉ બેંક પ્રતિનિધિએ તેમને જાણ કરી હતી કે કંપનીએ સી.સી. લિમિટ નવીનીકૃત કરવાની જરૂર નથી, કારણ કે તે પી.બી.જી. ની સાથે અગાઉથી જ સમાપ્ત થઈ ગઈ છે, પરંતુ ત્યારપછી જાણ કરી કે ગેલપ્સે સી.સી. લિમિટ તેમજ પી.બી.જી. પણ નવીનીકૃત કરાવવી જરૂરી છે. પત્રમાં એવો આક્ષેપ પણ કરવામાં આવ્યો છે કે વાસ્તવમાં બેંક પ્રતિનિધિએ કંપનીને ગેરમાર્ગે દોરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો, પરંતુ વાસ્તવમાં સી.સી. લિમિટ નવીનીકૃત કરવાના બદલે પી.બી.જી. ને ઓટો રીન્યુ કરવાની હતી.

૬.૨ આથી, એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે બેંકના પ્રતિનિધિ દ્વારા આવા અયોગ્ય દબાણ અને ગેરમાર્ગે દોરનારા ફોલો-અપને કારણે સંચાલન અને સ્ટાફના સભ્યોમાં હાઈપરટેન્શન પરિણમ્યું હતું, કારણ કે તેઓ સમજી શક્યા ન હતા કે પી.બી.જી. ની આટલી મોટી રકમ શા માટે સમાપ્ત થઈ ગઈ. તેથી, કંપની ભારપૂર્વક જણાવે છે કે વાસ્તવમાં તે બેંક હતી જેણે તેમની પી.બી.જી. નવીનીકૃત કરવાની હતી અને અત્યંત વ્યાવસાયિક ખાનગી ક્ષેત્રની બેંકની સેવાઓ પ્રત્યે અસંતોષ વ્યક્ત કર્યો હતો અને સદર ઈમેઈલ દ્વારા તેઓએ બેંકને ૨૮.૦૨.૨૦૧૮ સુધી માન્ય ઓટો રીન્યુઅલ પીરિયડ સાથેની પી.બી.જી. જારી કરવા વિનંતી કરી હતી.

૬.૩ બેંકે તારીખ ૦૩.૧૦.૨૦૧૭ ના રોજ કંપનીને નીચેની શરતોમાં જવાબ આપ્યો હતો:

“મૂળ બેંક ગેરંટીમાં પણ ૨૮/૦૩/૨૦૧૭ ની એક્સપાયરી તારીખે અથવા તે પહેલાં મૂળ બી.જી. સબમિટ કરવા માટે છેલ્લા ચાર મુદ્દાઓમાં સ્પષ્ટપણે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો. ચાર્જિસના વર્ગીકરણના સંબંધમાં આપની આદરણીય કચેરી દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલ તારીખ ૩૦ સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૫ ના “ઈન

પ્રિન્સિપલ સેક્શન" પત્રનો સંદર્ભ લો. અમારી ટીમમાંથી શ્રી તેજસ શાહે પણ લિમિટ રીન્યુઅલ માટે જરૂરી દસ્તાવેજો માટે આપનો અસંખ્ય વાર સંપર્ક કર્યો હતો જેના માટે પણ લાંબા સમયથી સમયસર પ્રતિભાવની રાહ જોવાઈ રહી હતી. આ કિસ્સામાં મૂળ બી.જી. બેંકને પરત સબમિટ કરવામાં આવે તે શરતે અમે હજુ પણ બાકીના સમય માટે નવી બી.જી. જારી કરી શકીએ છીએ."

૬.૪ તારીખ ૧૩.૧૨.૨૦૧૭ નો પત્ર ગેલપ્સ દ્વારા રિલેશનશિપ મેનેજર, ઇન્ડસર્વિસ બેંક લિમિટેડ, અમદાવાદને રૂ. ૨૦,૭૨,૪૦,૦૦૦.૦૦ ની તારીખ ૧૩.૦૧.૨૦૧૬ ની પી.બી.જી. નં. ઓજીટી૦૦૦૯૧૬૦૦૦૧૫૩૬ ના સંદર્ભમાં ૨ જા વર્ષના પી.બી.જી. કમિશન માટે બેંક કમિશન રિફંડ કરવા માટે વિનંતી કરતો હતો, જેમાં જાણ કરવામાં આવી હતી કે કંપની ૧૦૦% કેશ માર્જિન સામે પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી સુવિધા ધરાવતી હતી, અને પૂરી પાડવામાં આવેલી સુવિધા પેટે તેઓએ વેસ્ટાસ વિન્ડ ટેકનોલોજી ઇન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડના નામે માત્ર રૂ. ૨૦,૭૨,૪૦,૦૦૦.૦૦ ની પી.બી.જી. માટે વિનંતી કરી હતી, જે કલેમ પીરિયડ સહિત ૨૦.૦૩.૨૦૧૭ ના રોજ સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી. સદર પત્રમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે કંપનીની જાણકારી મુજબ, બેંક ગેરંટી જારી કરતી વખતે

બેંક અધિકારીઓ દ્વારા કન્ફર્મ કરાયા મુજબ બેંક ગેરંટી ઓટો રીન્યુઅલ મોડમાં હતી અને તેમને માલૂમ પડ્યું છે કે તે ૨૮.૦૨.૨૦૧૭ ના રોજ અગાઉથી જ સમાપ્ત થઈ ગઈ છે, જ્યાં બેંકે તેમના ચાલુ ખાતામાંથી બંને વર્ષ માટે બેંક કમિશન અગાઉથી જ એકત્રિત કરી લીધું હતું, અને તેમને માલૂમ પડ્યું કે પી.બી.જી. ૧ લુ વર્ષ એટલે કે ૨૮.૦૨.૨૦૧૭ પછી અગાઉથી જ સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી અને ત્યારપછી નવીનીકૃત કરવામાં આવી ન હતી. તેઓએ બેંકને જાણ કરી કે બેંકના પત્ર મુજબ, સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ હતો કે જો બેંક નિયમો અને શરતો મુજબ મર્યાદાઓ મંજૂર કરી શકતી નથી, તો બેંક દેવાને આધીન ફી રિફંડ કરશે અને આમ ૧૩.૧૨.૨૦૧૭ ના રોજ, કંપનીએ ૨ જા વર્ષના નવીનીકરણ કમિશનની રકમ રિફંડ કરવા વિનંતી કરી, જે કંપનીના જણાવ્યા અનુસાર પી.બી.જી. કમિશન પેટે અગાઉથી જ ઉધાર (ડેબિટ) કરવામાં આવી હતી.

૭. પ્રારંભિક તબક્કે પ્રોસિક્યુશન રદ કરવા માટે, કસોટી એ છે કે ફરિયાદમાં કરાયેલા બિનઅવરોધિત આક્ષેપો ગુનો સ્થાપિત કરે છે કે કેમ. ફરિયાદમાં કરાયેલા આક્ષેપો છેતરપિંડીનો ગુનો બનાવવાનો કેસ તૈયાર કરે છે કે કેમ તે જોવાનું છે. ઇ.પી.કો. ની કલમ ૪૨૦ ને આકર્ષિત કરવા માટેના આવશ્યક ઘટકો છે: (i) છેતરપિંડી (ii) મિલકત સુપ્રત કરવા માટે અથવા કિંમતી જામીનગીરી અથવા કંઈપણ બનાવવા, બદલવા કે નાશ કરવા માટે અપ્રામાણિકપણે પ્રેરણા આપવી અને (iii) પ્રેરણા આપતી વખતે આરોપીનો ગુનાહિત ઇરાદો (mens rea). ખોટી રજૂઆત કરવી એ ઇ.પી.કો. ની કલમ ૪૨૦ હેઠળ છેતરપિંડીનો

ગુનો બનાવવા માટેના આવશ્યક ઘટકોમાંથી એક છે. છેતરપિંડીના ગુના માટે કેસ લાવવા માટે, માત્ર ખોટી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી તે સાબિત કરવું પૂરતું નથી, પરંતુ, ખોટી રજૂઆત આરોપીની જાણકારી મુજબ ખોટી હતી અને ફરિયાદીને છેતરવા માટે કરવામાં આવી હતી તે વધુમાં સાબિત કરવું જરૂરી છે.

૭.૧ ઇન્ટરનેશનલ એડવાન્સ્ડ રિસર્ચ સેન્ટર ફોર પાવર મેટલર્જ એન્ડ ન્યૂ મટિરિયલ્સ (એ.આર.સી.આઇ.) અને અન્ય વિ. નિમરા સરગલાસ ટેકનિક્સ (પી) લિમિટેડ અને અન્ય, ૨૦૧૫ લોસ્ટ્ર (એસ.સી.) ૮૮૫ માં રિપોર્ટ થયેલ કેસમાં, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે કરારભંગ અને છેતરપિંડી વચ્ચેનો તફાવત આક્ષેપિત પ્રેરણા વખતે આરોપીના ઇરાદા પર આધાર રાખશે. જો એવું સ્થાપિત થાય કે જ્યારે આરોપીએ વચન આપ્યું હતું અને મિલકત અથવા નાણાં છૂટા કરવા માટે ફરિયાદી સાથે લેવડદેવડ કરી હતી તે સમયે આરોપીનો ઇરાદો અપ્રામાણિક હતો, તો જવાબદારી ગુનાહિત છે અને આરોપી છેતરપિંડીના ગુના માટે દોષિત છે. બીજી બાજુ, જો એવું સાબિત થાય કે આરોપી દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતનું પાછળથી પાલન કરવામાં આવ્યું નથી, તો આરોપી પર ગુનાહિત જવાબદારી લાદી શકાય નહીં અને ફરિયાદી જે માત્ર અધિકાર મેળવે છે તે દીવાની અદાલતમાં કરારભંગ માટેનો ઉપાય છે.

૭.૨ સિનિયર વકીલ શ્રી મિહિર ઠાકોર દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ કેસ, એસ.ડબલ્યુ. પલાનિતકર અને અન્ય વિ. બિહાર રાજ્ય અને અન્ય (ઉપરોક્ત),

નો ઇન્ટરનેશનલ એડવાન્સ્ડ રિસર્ચ સેન્ટર ફોર પાવડર મેટલર્જી એન્ડ ન્યૂ મટિરિયલ્સ (એ.આર.સી.આઈ.) અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે, જેમાં નીચે મુજબ ચુકાદો આપવામાં આવ્યો હતો:

“૨૧ છેતરપિંડીનો ગુનો બનવા માટે, જ્યારે પ્રેરણા આપવામાં આવી હતી તે સમયે છેતરવાનો ઇરાદા અસ્તિત્વમાં હોવો જોઈએ. તેણે છેતરપિંડીનો ગુનો આચર્યો છે તેમ કહેવા માટે, વચન આપતી વખતે વ્યક્તિનો ઇરાદો કપટપૂર્ણ અથવા અપ્રામાણિક હતો તે દર્શાવવું જરૂરી છે. પાછળથી માત્ર વચન પાડવામાં નિષ્ફળ જવાથી છેતરપિંડી તરફ દોરી જતું કૃત્ય હોવાનું ધારી શકાય નહીં.”

૮. એફ.આઈ.આર. સામાવાળા નં. ૨ – બલરામ ભરતભાઈ પઢિયાર દ્વારા (i) મયંક બાપના (ii) તેજસ શાહ, હેડ રિલેશનશિપ મેનેજર અને (iii) દર્શન શાહ, રીજનલ સેલ્સ મેનેજર સામે નોંધાવવામાં આવી હતી, અન્ય બેંક અધિકારીઓના નામ આપવામાં આવ્યા નથી, જે ફરિયાદીના જણાવ્યા અનુસાર પોલીસ તપાસ દરમિયાન જાણી શકાયા હોત. એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે બેંક કર્મચારીઓ મયંક બાપના, તેજસ શાહ અને દર્શન શાહ વર્ષ ૨૦૧૫ માં ફરિયાદીની ઓફિસે

ગયા હતા અને બેંક ગેરંટી અને પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી વિશે વાત કરી હતી અને તેમને વિશ્વાસમાં લીધા પછી, એડવાન્સ બેંક ગેરંટીના રૂ. ૧૬,૦૦,૦૦૦/-, પ્રથમ વર્ષ માટે પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટીના રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦/- અને ૨ જા વર્ષ માટે રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦/-, કુલ રૂ. ૪૬,૦૦,૦૦૦/- અને સર્વિસ ટેક્સ પેટે રૂ. ૬,૬૭,૦૦૦/- લેવામાં આવ્યા હતા.

૮.૧ એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે વર્ષ ૨૦૧૫ અને ૨૦૧૬ માટે, તેમને બેંક ગેરંટી પૂરી પાડવામાં આવી હતી અને વર્ષ ૨૦૧૬ માટે, તેમને પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી આપવામાં આવી ન હતી અને જ્યારે ફરિયાદીએ મચંક બાપના, તેજસ શાહ અને દર્શન શાહ પાસે પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી માંગી, ત્યારે તેઓએ તેમને ગોળ-ગોળ જવાબ આપ્યો હતો અને તેમને ખોટી માહિતી આપવામાં આવી હતી, અને ગેરમાર્ગે દોર્યા પછી તેઓએ તેમની પાસેથી રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦/- નો એડવાન્સ લીધો હતો. જો કે તેઓ બીજા વર્ષ માટે પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી પૂરી પાડવા માટે જવાબદાર હતા, પરંતુ તે ફરિયાદીને આપવામાં આવી ન હતી અને જ્યારે તેમણે બેંકના મુખ્ય ડિરેક્ટર રમેશ સાદિકીને પત્ર દ્વારા આ અંગે જાણ કરી, ત્યારે તેમને કોઈ સંતોષકારક જવાબ આપવામાં આવ્યો ન હતો અને તેથી તેમને સમજાયું કે તેમના નાણાં પડાવી લેવામાં આવશે અને તેમની સાથે છેતરપિંડી કરવામાં આવશે અને તેથી, તેમણે તેમની સામે અરજી આપી હતી, તેથી તેઓએ વર્ષ ૨૦૧૭ માટે પરફોર્મન્સ બેંક ગેરંટી માટે લેવામાં આવેલા નાણાં પરત કરવાની ઈચ્છા દર્શાવી હતી.

૮.૨ ફરિયાદ એ ધારણા પર આપવામાં આવી હતી કે બેંક અધિકારી તેમની ઓફિસે આવ્યા હતા અને તેમને વિશ્વાસમાં લીધા પછી બેંક ગેરંટી અને પરફોર્મન્સ ગેરંટી વિશે વાત કરી હતી અને કંપની પાસેથી એવી સેવાઓ માટે નાણાં લીધા હતા જે પૂરી પાડવામાં આવી ન હતી, તે દ્વારા તેમની સાથે છેતરપિંડી કરી હતી અને ગુનાહિત વિશ્વાસઘાત દ્વારા તેમને નાણાકીય નુકસાન પહોંચાડ્યું છે.

૮.૩ હાલના કેસની હકીકતો તરફ જતાં, ગેલપ્સની બેંક ગેરંટી સંબંધિત લેવડદેવડ વર્ષ ૨૦૧૫ ના છેલ્લા મહિનામાં ઇન્ડસ્ટ્રિયલ બેંક સાથે શરૂ થઈ હતી. ડિસેમ્બર ૨૧, ૨૦૧૫ ના ક્રેડિટ લિમિટ મંજૂર કરવાનો દસ્તાવેજ દર્શાવે છે કે તે નિયમો અને શરતોનો સ્વીકાર કરીને ત્રણ જામીનદારોની હાજરીમાં ગેલપ્સ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર લિમિટેડ માટે અધિકૃત સહીકર્તા શ્રી નાગીનભાઈ ગણપતભાઈ પટેલ દ્વારા જારી કરવામાં આવ્યો હતો અને બેંક માટે, ઝોનલ સી.એ.ડી. / ક્રેડિટ એડમિનિસ્ટ્રેટર દસ્તાવેજ પર સહી કરી હતી, એનેક્સર-આઈ, બેંક ગેરંટી માટેની ખાસ શરતો નક્કી કરે છે, જેમાંની એકનો સમાવેશ થાય છે કે "બેંક સામાન્ય રીતે એવી કોઈ ગેરંટી જારી કરશે નહીં જેમાં બેંકે ગેરંટીનું આપમેળે નવીનીકરણ / લંબાવવું જરૂરી હોય".

૮.૪ અરજદારો તેમજ સામાવાળા નં. ૨ ના તરફથી હકીકતો દર્શાવે છે કે બંને તરફથી દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા અને નિયમો અને શરતો મુજબ, બેંક ગેરંટીઓ અમલમાં મૂકવાની હતી; લાભાર્થીને બેંક ગેરંટીઓનો લાભ મળ્યો હતો. નિયમો અને શરતો લેખિતમાં રજૂ કરવામાં આવી હતી. આમ, હાલમાં પ્રથમ દર્શનીય રીતે એવું કહી શકાય નહીં કે આક્ષેપિત આરોપી દ્વારા કોઈ ખોટી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી, કારણ કે મંજૂર થયેલી ક્રેડિટ લિમિટ પર યોગ્ય સમજણ સાથે સહી કરવામાં આવી હોવાનું માનવામાં આવે છે અને જ્યારે દસ્તાવેજોના સહીકર્તાએ નિયમો અને શરતો માટે સંમતિ આપી હોય, ત્યારે ખોટી રજૂઆતનો કોઈ કેસ બનશે નહીં. ખોટી રજૂઆત કરવી એ ઇ.પી.કો. ની કલમ ૪૨૦ હેઠળ ગુનો બનાવવા માટેના આવશ્યક ઘટકોમાંથી એક છે. છેતરપિંડીના ગુના માટે કેસ લાવવા માટે, માત્ર ખોટી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી તે સાબિત કરવું પૂરતું નથી, પરંતુ ખોટી રજૂઆત આરોપીની જાણકારી મુજબ ખોટી હતી અને ફરિયાદીને છેતરવા માટે કરવામાં આવી હતી તે વધુમાં સાબિત કરવું જરૂરી છે.

૮.૫ કાનૂની સ્થિતિ સુવિદિત છે કે જ્યારે પ્રારંભિક તબક્કે પ્રોસિક્યુશનને રદ કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું હોય, ત્યારે અદાલત દ્વારા લાગુ કરવામાં આવતી કસોટી એ છે કે ફરિયાદમાં કરાયેલા અણચકાસાયેલા આક્ષેપો ગુનો સ્થાપિત કરે છે કે કેમ. સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ માત્ર દુર્લભ કિસ્સાઓમાં જ સંયમપૂર્વક કરવાનો હોય છે જે અલબત્ત આખરે દરેક કેસની

હકીકતો અને સંજોગો પર આધાર રાખશે. માત્ર કરારભંગ અને છેતરપિંડી વચ્ચેનો તફાવત આક્ષેપિત પ્રેરણાના સમયે આરોપીના ઈરાદા પર આધાર રાખશે.

૮.૬ અહીં આ કેસમાં, ફરિયાદી પોતે જણાવે છે કે પાછળથી તેને માલૂમ પડ્યું કે બેંકે બીજા વર્ષ માટે સુવિધાઓ આપમેળે નવીનીકૃત કરી નથી. ફરિયાદી કંપનીએ શરૂઆતના વર્ષ માટે બેંક ગેરંટીઓનો લાભ લીધો હતો અને પાછળથી માન્યું કે બેંક દ્વારા કંપની સાથે છેતરપિંડી કરવામાં આવી હતી.

૯. હરિયાણા રાજ્ય વિ. ભજન લાલ અને અન્ય, એ.આઈ.આર. ૧૯૯૨ એસ.સી. ૬૦૪ ના કેસમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે સાત જેટલી કેસની શ્રેણીઓ ઘડી હતી, જેમાં અદાલતની કાર્યવાહીના દુરુપયોગને રોકવા માટે વડી અદાલત દ્વારા કલમ ૪૮૨ હેઠળની અસાધારણ સત્તાનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું હતું કે ચોક્કસ અને અપરિવર્તનીય માર્ગદર્શિકાઓ અથવા કોઈ કડક ફોર્મ્યુલા નક્કી કરવી અથવા આવી સત્તાનો ઉપયોગ કરી શકાય તેવા સંજોગોની સંપૂર્ણ યાદી આપવી શક્ય નથી. સદર કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબના અવલોકનો કર્યા છે:—

“૮.૧. બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળની અસાધારણ સત્તા અથવા ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની અંતર્નિહિત સત્તાઓના ઉપયોગમાં, ઉદાહરણ

તરીકે કેસોની નીચે મુજબની શ્રેણીઓ આપવામાં આવી છે જેમાં કોઈપણ અદાલતની કાર્યવાહીના દુરુપયોગને રોકવા માટે અથવા અન્યથા ન્યાયના હેતુઓને સુનિશ્ચિત કરવા માટે આવી સત્તાનો ઉપયોગ કરી શકાય છે, જો કે અસંખ્ય પ્રકારના કેસોમાં જ્યાં આવી સત્તાનો ઉપયોગ થવો જોઈએ ત્યાં કોઈ ચોક્કસ, સ્પષ્ટપણે વ્યાખ્યાયિત અને પૂરતી માર્ગદર્શિત અને અપરિવર્તનીય માર્ગદર્શિકા નક્કી કરવી શક્ય ન હોઈ શકે:

(એ) જ્યાં ફર્સ્ટ ઇન્ફોર્મેશન રિપોર્ટ અથવા ફરિયાદમાં કરાયેલા આક્ષેપો, જો તેઓને તેના મૂળ સ્વરૂપે લેવામાં આવે અને તેમની સંપૂર્ણતામાં સ્વીકારવામાં આવે તો પણ, પ્રથમ દર્શનીય રીતે કોઈ ગુનો બનતો નથી અથવા આરોપી સામે કેસ બનતો નથી;

(બી) જ્યાં ફર્સ્ટ ઇન્ફોર્મેશન રિપોર્ટમાંના આક્ષેપો અને એફ.આઈ.આર. સાથેના અન્ય સાહિત્ય, જો કોઈ હોય તો, સંહિતાની કલમ ૧૫૫(૨) ના ક્ષેત્રાધિકાર હેઠળ મેજિસ્ટ્રેટના હુકમ સિવાય સંહિતાની કલમ ૧૫૬(૧)

હેઠળ પોલીસ અધિકારીઓ દ્વારા તપાસને વ્યાજબી  
ઠેરવતા કોઈ કોન્સિડેબલ ગુનાનો ખુલાસો કરતા નથી;

(સી) જ્યાં એફ.આઈ.આર. અથવા ફરિયાદમાં કરાયેલા  
અણચકાસાયેલા આક્ષેપો અને તેના સમર્થનમાં એકત્રિત  
કરાયેલા પુરાવા કોઈ ગુનો આચર્યાનું પ્રગટ કરતા નથી  
અને આરોપી સામે કેસ બનાવતા નથી;

(ડી) જ્યાં એફ.આઈ.આર. માંના આક્ષેપો કોન્સિડેબલ  
ગુનો બનાવતા નથી પરંતુ માત્ર નોન-કોન્સિડેબલ ગુનો  
બનાવે છે, ત્યાં સંહિતાની કલમ ૧૫૫(૨) હેઠળ  
વિચારાયા મુજબ મેજિસ્ટ્રેટના હુકમ વિના પોલીસ  
અધિકારી દ્વારા કોઈ તપાસની મજૂરી નથી;

(ઈ) જ્યાં એફ.આઈ.આર. અથવા ફરિયાદમાં કરાયેલા  
આક્ષેપો એટલા નિર્થક અને જન્મજાત અસંભવિત છે કે  
જેના આધારે કોઈ વિવેકી વ્યક્તિ ક્યારેય એવા વાજબી  
નિષ્કર્ષ પર પહોંચી શકે નહીં કે આરોપી સામે આગળ  
વધવા માટે પૂરતો આધાર છે;

(એફ) જ્યાં કાર્યવાહીની સ્થાપના અને ચાલુ રાખવા માટે સંહિતા અથવા સંબંધિત કાયદાની કોઈપણ જોગવાઈઓ હેઠળ (જેના હેઠળ ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી છે) કોઈ સ્પષ્ટ કાનૂની મનાઈ આલેખાયેલી હોય અને / અથવા જ્યાં સંહિતા અથવા સંબંધિત કાયદામાં કોઈ વિશિષ્ટ જોગવાઈ હોય, જે અસરગ્રસ્ત પક્ષની અપીલ માટે અસરકારક નિવારણ પૂરું પાડે છે;

(જી) જ્યાં ફોજદારી કાર્યવાહી સ્પષ્ટપણે બદનક્ષીથી ભરેલી હોય અને/અથવા જ્યાં આરોપી પર વેર વાળવાના ગુપ્ત હેતુથી અને ગેરકાયદેસર અને અંગત અદાવતને કારણે તેને નુકસાન પહોંચાડવાના હેતુથી દ્વેષપૂર્વક કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હોય.”

૧૦. (૨૦૧૩) ૩ એસ. સી. સી. ૩૩૦માં નોંધાયેલા રાજીવ થાપર એન્ડ અન્ય વિરુદ્ધ મદનલાલ કપૂરના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો:

૨૯. .... સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ તેની અંતર્નિહિત ક્ષેત્રાધિકારનો ઉપયોગ કરવા માટે વડી

અદાલતે સંપૂર્ણપણે સંતોષ મેળવવો પડશે કે આરોપી  
દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલું સાહિત્ય એવું છે જે એવા  
નિષ્કર્ષ તરફ દોરી જશે કે તેનો/તેમનો બચાવ મજબૂત,  
વાજબી અને અસંદિગ્ધ હકીકતો પર આધારિત છે; રજૂ  
કરાયેલ સાહિત્ય એવું છે જે આરોપી સામે મૂકવામાં  
આવેલા આક્ષેપોમાં સમાવિષ્ટ વિધાનોને નકારી કાઢશે  
અને વિસ્થાપિત કરશે; અને રજૂ કરાયેલ સાહિત્ય એવું  
છે જે પ્રોસિક્યુશન/ફરિયાદી દ્વારા મૂકવામાં આવેલા  
આક્ષેપોમાં સમાવિષ્ટ આક્ષેપોની સત્યતાને સ્પષ્ટપણે  
અસ્વીકાર કરશે અને રદબાતલ કરશે. કોઈપણ પુરાવા  
નોંધવાની જરૂરિયાત વિના, પ્રોસિક્યુશન/ફરિયાદી  
દ્વારા મૂકવામાં આવેલા આક્ષેપોને નકારી કાઢવા,  
અસ્વીકાર કરવા અને ફગાવી દેવા માટે તે પૂરતું હોવું  
જોઈએ. આ માટે બચાવ પક્ષ દ્વારા આધાર રાખવામાં  
આવેલ સાહિત્યનું ખંડન કરવામાં આવ્યું ન હોવું  
જોઈએ, અથવા વિકલ્પરૂપે, ઉત્કૃષ્ટ અને ખામીરહિત  
ગુણવત્તાનું સાહિત્ય હોવાને કારણે તેને વ્યાજબી રીતે  
ખંડિત કરી શકાય તેમ નથી. આરોપી દ્વારા આધાર  
રાખવામાં આવેલ સાહિત્ય એવું હોવું જોઈએ જે એક

વાજની વ્યક્તિને આક્ષેપોના વાસ્તવિક આધારને ખોટા તરીકે ફગાવી દેવા અને નિર્દોષ જાહેર કરવા માટે પ્રેરિત કરે. આવી સ્થિતિમાં, વડી અદાલતનું ન્યાયિક વિવેકબુદ્ધિ તેને સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળની તેની સત્તાનો ઉપયોગ આવી ફોજદારી કાર્યવાહીને રદ કરવા માટે પ્રેરિત કરશે, કારણ કે તે અદાલતની કાર્યવાહીના દુરુપયોગને રોકશે અને ન્યાયના હેતુઓને સુનિશ્ચિત કરશે.

૧૦.૧ સર્વોચ્ચ અદાલતે કલમ ૪૮૨ સી. આર. પી. સી. હેઠળ હાઈકોર્ટના અધિકારક્ષેત્રના મુદ્દાને ધ્યાનમાં લીધા પછી નીચેના પગલાંઓનું વર્ણન કર્યું છે, જે આ રીતે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છે:

૩૦. અગાઉના ફકરાઓમાં ચર્ચવામાં આવેલા પરિબળોના આધારે, સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ વડી અદાલતમાં નિહિત સત્તાનો ઉપયોગ કરીને આરોપી દ્વારા કરવામાં આવેલી રદ કરવાની પ્રાર્થનાની સત્યતા નક્કી કરવા માટે અમે નીચેના પગલાંઓ દર્શાવીએ છીએ:

૩૦.૧. પગલું એક: શું આરોપી દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ સાહિત્ય મજબૂત, વાજબી અને અસંદિગ્ધ છે એટલે કે સાહિત્ય ઉત્કૃષ્ટ અને ખામીરહિત ગુણવત્તાનું છે?

૩૦.૨. પગલું બે: શું આરોપી દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ સાહિત્ય આરોપી સામે મૂકવામાં આવેલા આક્ષેપોમાં સમાવિષ્ટ વિધાનોને નકારી કાઢશે એટલે કે સાહિત્ય ફરિયાદમાં સમાવિષ્ટ તથ્યાત્મક વિધાનોને અસ્વીકાર કરવા અને રદબાતલ કરવા માટે પૂરતું છે એટલે કે સાહિત્ય એવું છે જે વાજબી વ્યક્તિને આક્ષેપોના તથ્યાત્મક આધારને ખોટા તરીકે ફગાવી દેવા અને નિર્દોષ જાહેર કરવા માટે પ્રેરિત કરશે?

૩૦.૩. પગલું ત્રણ: શું આરોપી દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ સાહિત્યનું પ્રોસિક્યુશન/ફરિયાદી દ્વારા ખંડન કરવામાં આવ્યું નથી; અને/અથવા સાહિત્ય એવું છે કે પ્રોસિક્યુશન/ફરિયાદી દ્વારા તેને વ્યાજબી રીતે ખંડિત કરી શકાય તેમ નથી?

૩૦.૪. પગલું ચાર: શું ટ્રાયલ ચાલુ રાખવાથી  
અદાલતની કાર્યવાહીનો દુરુપયોગ થશે અને ન્યાયના  
હેતુઓ સધાશે નહીં?

૩૦.૫. જો તમામ પગલાંનો જવાબ હકારાત્મક હોય, તો  
વડી અદાલતનું ન્યાયિક વિવેકબુદ્ધિ સી.આર.પી.સી.  
ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ તેને નિહિત સત્તાના ઉપયોગમાં  
આવી ફોજદારી કાર્યવાહી રદ કરવા માટે તેને પ્રેરિત કરવું  
જોઈએ. સત્તાનો આવો ઉપયોગ, આરોપીને ન્યાય  
આપવા ઉપરાંત, અદાલતનો કિંમતી સમય બચાવશે,  
જે અન્યથા આવી ટ્રાયલ (તેમજ તેમાંથી ઉદ્ભવતી  
કાર્યવાહી) યોજવામાં વેડફાઈ જશે, ખાસ કરીને જ્યારે  
એ સ્પષ્ટ હોય કે તે આરોપીની દોષસિદ્ધિમાં  
પરિણમશે નહીં.”

૧૧. ઇન્ટરનેશનલ એડવાન્સ્ડ રિસર્ચ સેન્ટર ફોર પાવર મેટલર્જી એન્ડ ન્યૂ  
મટિરિયલ્સ (એ.આર.સી.આઈ.) અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં એવું  
અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે જ્યારે કોઈ કેસમાં આરોપી દ્વારા કરવામાં  
આવેલી રજૂઆતનું પાછળથી પાલન કરવામાં આવ્યું ન હોય, ત્યારે આરોપી પર  
ગુનાહિત જવાબદારી લાદી શકાય નહીં અને ફરિયાદી જે માત્ર અધિકાર મેળવે છે

તે દીવાની અદાલતમાં કરારભંગ માટેનો ઉપાય છે. આરોપી દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા દસ્તાવેજોનું ફરિયાદી દ્વારા ખંડન કરવામાં આવ્યું નથી, જે તેમના અધિકૃત સંચાર છે અને બેંક ગેરંટી, નિયમો અને શરતો સાથે ક્રેડિટ લિમિટની મંજૂરી છે.

૧૨. અહીં આ કેસમાં, પ્રથમ દર્શનીય રીતે એવું બતાવી શકાય નહીં કે લેવડદેવડની શરૂઆતથી જ કોઈ કપટપૂર્ણ અપ્રામાણિક ઇરાદો હતો અને તેથી ઉપલબ્ધ માત્ર એક જ ઉપાય દીવાની અદાલત સમક્ષ તેમના ઉપાયો શોધવાનો રહેશે, જેમ કે અગાઉ અવલોકન કરાયું છે કે પક્ષકારો કન્ઝ્યુમર ફોરમ સમક્ષ છે. આમ, અત્રે દર્શાવેલા અવલોકનો અને આપેલા કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, પ્રારંભિક તબક્કે, કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, આક્ષેપિત એફ.આઈ.આર. ને રદ અને સેટ એસાઈડ કરવાની જરૂર છે.

૧૩. પરિણામે, અરજી મંજૂર કરવામાં આવે છે. સેટેલાઈટ પોલીસ સ્ટેશન, જી.: અમદાવાદ સિટી ખાતે નોંધાયેલી ફરિયાદ એટલે કે એફ.આઈ.આર. નં. ૧/૯/૨૦૧૯, તારીખ ૨૯.૦૧.૨૦૧૯ વાળી અને તેના અનુસંધાને શરૂ કરાયેલી કાર્યવાહી હાલના અરજદારો પૂરતી રદ અને સેટ એસાઈડ કરવામાં આવે છે. સદર મર્યાદા સુધી રૂલ આત્યંતિક (એબ્સોલ્યુટ) કરવામાં આવે છે. ડાયરેક્ટ સર્વિસની પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ ગીતા ગોપી)

*This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.